

ЗАПОВЕД

№ *РД.М-838*

Гр. София, *24.04* 2017 г.

На основание чл. 5, ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 1 от Устройствения правилник на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ),

НАРЕЖДАМ:

1. Утвърждавам „Стандартна оперативна процедура за надзор, контрол и ликвидиране на болестта Инфекциозна анемия по конете“, приложение към настоящата заповед.
2. Процедурата по т. 1 се прилага от 24.04.2017 г.

Контрола по изпълнението на заповедта възлагам на д-р Георги Чобанов - директор на дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните, и контрол на фуражите” (ЗХОЖКФ) при ЦУ на БАБХ.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на д-р Николай Лилов – главен директор на главна дирекция „Верификация на официалния контрол“ при ЦУ на БАБХ, д-р Георги Чобанов - директор на дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ, директорите на областните дирекции по безопасност на храните, служителите в системата на БАБХ, отговорни за здравеопазване и хуманно отношение към животните и д-р Трифон Цветков - председател на Българския ветеринарен съюз за сведение и изпълнение.

Д-Р ДАМЯН ИЛИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ИБ/ВОК/БАБХ
РК/ЗХОЖКФ/БАБХ

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА
ХРАНИТЕ**

**СТАНДАРТНА ОПЕРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ЗА
НАДЗОР, КОНТРОЛ И ЛИКВИДИРАНЕ НА
БОЛЕСТТА ИНФЕКЦИОЗНА АНЕМИЯ ПО
КОНЕТЕ**

Код: СОП-ЗХОЖ 20
Версия: 01
Страница: 1 от 6

Приложение към Заповед №РД11-838/24.04.2017 г.
на изпълнителния директор на БАБХ

I. ЦЕЛ

С тази процедура се регламентират профилактиката, надзора и контрола върху болестта Инфекциозна анемия по конете в Р България.

II. ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА

Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) по предложение на директорът на дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните, и контрол на фуражите” (ЗХОЖКФ) в Централното управление (ЦУ) на БАБХ, утвърждава със заповед стандартната оперативна процедура за Инфекциозна анемия по конете.

Тази процедура се прилага от експертите, началник отделите и директорът на дирекция ЗХОЖКФ в ЦУ на БАБХ, както и от директорите на областните директори по безопасност на храните (ОДБХ), началник отделите “Здравеопазване на животните” към ОДБХ, официалните ветеринарни лекари по здравеопазване на животните към ОДБХ, инспекторите извършващи граничен контрол и регистрираните ветеринарни лекари.

III. ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Тази процедура се основава на:

1. Закон за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД).
2. Кодекс за сухоземни животни на Световната организация по здравеопазване на животните (ОИЕ).
3. Директива 2009/156/ЕО на Съвета от 30 ноември 2009 година относно ветеринарно-санитарните условия, регулиращи движението и вноса от трети страни на еднокопитни животни.
4. Директива 90/426/ЕО на Съвета от 26 юни 1990 година относно ветеринарно-санитарните условия, регулиращи движението и вноса от трети страни на еднокопитни животни.
4. Наредба 45 от 20 април 2006 година за здравните изисквания при придвижване на еднокопитни животни между Република България и държавите членки на Европейския съюз и внасянето от трети страни.
5. Национална програма за профилактика, контрол, надзор и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите за 2016-2018 г. /НППНКЛБЖЗ/
6. Програма за надзор и контрол на болестта инфекциозна анемия по конете в България през 2016 – 2018 г. /приложение № 7 от НППНКЛБЖЗ/
4. Заповед № 206 от 27.03.2007 г. на изпълнителния директор на БАБХ

Съставили: 21.04.2017 г. Д-р Илиан Бойковски Гл. експерт, дирекция ВОК Подпис: 21.04.2017 г. Д-р Радослав Колев Гл. експерт, дир. ЗХОЖКФ Подпис:	Проверил: 21.04.2017 г. Д-р Ивайла Давидова, Нач. отдел, дирекция ВОК Подпис: Проверил: 21.04.2017 г. Д-р Цвятко Александров, Нач. отдел, дир. ЗХОЖКФ Подпис:	Проверил: 21.04.2017 г. Д-р Георги Чобанов Дир. на дир. ЗХОЖКФ Подпис: Проверил: 21.04.2017 г. Д-р Николай Лилов Директор на дир. ВОК Подпис:	Съгласувал: 21.04.2017 г. Д-р Петя Петкова Иванова, ДВМ Заместник изпълнителен директор на БАБХ Подпис:.....	Прилага се от: 24.04.2017 г. Всичко стр. 6

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА
ХРАНИТЕ**

**СТАНДАРТНА ОПЕРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ЗА
НАДЗОР, КОНТРОЛ И ЛИКВИДИРАНЕ НА
БОЛЕСТТА ИНФЕКЦИОЗНА АНЕМИЯ ПО
КОНЕТЕ**

Код: СОП-ЗХОЖ 20
Версия: 01
Страница: 2 от 6

IV. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

1. „Инфекциозна анемия по конете“ - е кръвно преносимо заболяване при конете с акутно, субакутно, хронична или латентно протичане. Характеризира се с интермитерна треска, депресия, слабост, едем, анемия и иктерус.

V. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ЗАБОЛЯВАНЕТО

Причинител: Заболяването се предизвиква от Lentivirus.

Възприемчиви животни: Възприемчиви към инфекциозната анемия са главно конете. Магарета и мулета заболяват рядко, предимно хронично.

Начин на предване: Източници на инфекция са латентните и клинично болни коне, чрез които инфекцията най-често се внася в здравите ферми. Инфектираните животни са доживотни вирусоносители. Предаването на инфекцията става чрез кръвосмучещи насекоми. Най-често вектори са табанниди и мусциди /конска муха, еленова муха, Stomoxsis calcitrans/. Мокреците също пренасят вируса.

Предаването на вируса може да стане и чрез нестерилни инструменти и при кръвни манипулации. Възможно е и интраутеринно заразяване.

Заразяването се осъществява и чрез контаминирани с вируса фуражи и вода.

Инкубационен период: Инкубационни период е от 4 до 95 дни. Болестта протича в остра, подостра, хронична и латентна форма.

Вирусоносителство: Заразените коне са доживотни вирусоносители.

Клинични признаци:

. Остра форма – Протича с внезапно повишение на температурата до 41° С, умърлушеност и изразена слабост, при запазен апетит. Постепенно слабостта се засилва и се появява депресия. Може да се наблюдава кръв в изпражненията и тъмно оцветена урина. Конюнктивите са стъклени, иктерични и анемични. По лигавицата на носа, устата, долната повърхност на езика и по влагалището се откриват точковидни кръвоизливи. При някои коне се появяват отоци в областта на гръдната кост или корема. При острата форма на протичане може да настъпи фатален изход за 3 до 21 дни. Смъртността е 70-80 %.

- Подостра форма – Развива се след затихване на признаците при острата форма. Протича с периодични повишения на температурата, продължаващи до 7 и повече дни. По време на пристъпите конете показват слабост, конюнктивите са зачервени, едематизирани и иктерични. Появяват се отоци. Температурните ремисии продължават от 30 и повече дни. Пристъпите на треска се ускоряват и конете умират при пълно изтощение. Често заболяването преминава в хронична форма.

- Хронична форма – Най-често срещана форма на заболяването. Характеризира се с краткотрайни пристъпи на треска след което с месеци температурата не се повишава и конете изглеждат напълно здрави. При някои коне може да се откриват бързо преминаващи отоци и

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА
ХРАНИТЕ**

**СТАНДАРТНА ОПЕРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ЗА
НАДЗОР, КОНТРОЛ И ЛИКВИДИРАНЕ НА
БОЛЕСТТА ИНФЕКЦИОЗНА АНЕМИЯ ПО
КОНЕТЕ**

Код: СОП-ЗХОЖ 20
Версия: 01
Страница: 3 от 6

лесна уморямост. Наблюдава се анемия и иктерус по конюнктивите и видимите лигавици. Възможно е при коне на възраст над 18 месеца поява на нервни признаци.

- Латентна форма – Характеризира се с вирусоносителство, без поява на клинични признаци.

Материал за диагностично изследване: Кръвни проби за серологично изследване.

Лабораторни методи: Агар-гел-имунодифузия /AGID/, известна като Coggins test.

Диференциална диагноза: ринопневмонит, инфлуенца /грип/, бабезиоза, вирусен артерит, треска от западен Нил, вирусни енцефалити, хендравироза, протозоен енцефаломиелит.

Терапия: Няма средства за ефективна терапия до момента.

Профилактика: При въвеждане на нови коне в животновъдния обект, същите се карантинират за период от 30 дни. През този период се извършват клинични прегледи и термометриране. В началото и в края на карантинния период, конете се изследват серологично. При положителни серологични резултати, болните коне се унищожават и в животновъдния обект се извършват серологични изследвания през три месеца до получаването на отрицателен резултат за всички изследвани животни. Препоръчително е коне, които са били на състезания или изложби, след завръщане да се карантинират и изследват двукратно серологично.

VI. НАДЗОР

Съгласно Националната програма за профилактика, контрол, надзор и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите за 2016 - 2018 г. /приложение № 7 е Програма за надзор и контрол на болестта инфекциозна анемия по конете в България през 2016 – 2018 г./, за надзора на заболяването Инфекциозна анемия по конете се извършва:

- лабораторно изследване на кръвни проби от еднокопитни животни за откриване на антитела срещу вируса на инфекциозната анемия;
- клинични обследвания на възприемчиви селскостопански животни;
- убиване и обезвреждане на инфектирани животни (серореагенти);
- обезщетяване на собствениците за принудително убити и заклани животни.

Програмата се изпълнява в рисковите области по отношение на инфекциозната анемия по конете - Велико Търново, Видин, Враца, Добрич, Монтана, Плевен, Русе и Силистра.

VII. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДИРЕКТОРИТЕ НА ОБЛАСТНИТЕ ДИРЕКЦИИ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ (ОДБХ)

1. Извършват веднъж годишно контрол на началник отдел „Здравеопазване на животните“ по отношение надзора на заболяването инфекциозна анемия по конете.

2. Издават заповед за обявяване на заболяването и заповед за мерките.

3. Издават наказателно постановление на основание, акт за установено административно нарушение, съгласно изискванията на чл.8, т.3 от Регламент 882/2004/ЕС, в случай на констатирани несъответствия.

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА
ХРАНИТЕ**

**СТАНДАРТНА ОПЕРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ЗА
НАДЗОР, КОНТРОЛ И ЛИКВИДИРАНЕ НА
БОЛЕСТТА ИНФЕКЦИОЗНА АНЕМИЯ ПО
КОНЕТЕ**

Код: СОП-ЗХОЖ 20
Версия: 01
Страница: 4 от 6

VIII. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА НАЧАЛНИК ОТДЕЛА ПО „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ НА ЖИВОТНИТЕ“

1. Извършва, веднъж годишно контрол на официалните ветеринарни лекари, отговарящи за съответните общини в ОДБХ, по отношение на изпълнение на програмата за надзор за заболяването инфекциозна анемия по конете.
2. Извършва проверка на сертификатите в системата TRACES за осъществена вътреобщностна търговия с коне предназначени за незабавно клане, доотглеждане и разплод.
3. Извършва, веднъж годишно документална проверка на вносителите на коне предназначени за незабавно клане, доотглеждане и разплод
4. Издава ветеринарномедицински сертификат за здравословно състояние по системата TRACES и сертификат за износ на коне предназначени за клане, доотглеждане и разплод, след изследване за инфекциозна анемия.
5. Контролира изпълнението на мерките, посочени в заповедта на директора на съответното ОДБХ, в случаи на констатиране на заболяване.
6. Издава предписания със срокове за изпълнение и акт за констатирано административно нарушение в случай на констатирани несъответствия, съгласно изискванията на чл.8, т.3 от Регламент 882/2004/ЕС.
7. В случаите по т. 6 извършва повторна проверка за спазване на сроковете за изпълнение на предписанието.
8. Ежедневно отчитат изпълнението на Програмата за надзор и контрол на болестта инфекциозна анемия по конете пред дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ.

IX. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОФИЦИАЛНИТЕ ВЕТЕРИНАРНИ ЛЕКАРИ

1. Вземат и изпращат проби по програмата за надзор на заболяването.
2. Извършват проверка на идентифицираните еднокопитни и въвеждането им в интегрираната информационна система ВетИС на БАБХ.
3. Извършват документална проверка на протоколите с номерата на идентификационните транспондери (микрочиповете) на еднокопитните, от които са изпращани проби за изследване за инфекциозна анемия.
4. Издават ветеринарномедицински сертификат за здравословно състояние по системата TRACES и сертификат за износ на коне предназначени за клане, доотглеждане и разплод, след изследване за инфекциозна анемия.
5. Изпълняват мерките, посочени в заповедта на директора на съответното ОДБХ, в случаи на констатиране на заболяване. /унищожаване, евтаназия, загробване, обезвреждане, дезинфекции, дезинсекции и др./.
6. Издават предписания със срокове за изпълнение и акт за констатирано административно нарушение в случай на констатирани несъответствия, съгласно изискванията на чл.8, т.3 от Регламент 882/2004/ЕС.

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА
ХРАНИТЕ**

**СТАНДАРТНА ОПЕРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ЗА
НАДЗОР, КОНТРОЛ И ЛИКВИДИРАНЕ НА
БОЛЕСТТА ИНФЕКЦИОЗНА АНЕМИЯ ПО
КОНЕТЕ**

Код: СОП-ЗХОЖ 20
Версия: 01
Страница: 5 от 6

7. В случаите по т. 6 извършва повторна проверка за спазване на сроковете за изпълнение на предписанието.

8. Контролират унищожаването по хуманен начин на заразените коне и изпращане на трупите им за обезвреждане в предприятие за обезвреждане на странични животински продукти.

X. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РЕГИСТРИРАНИТЕ ВЕТЕРИНАРНИ ЛЕКАРИ

1. Сключват договори за ветеринарномедицинско обслужване по реда на чл. 137а и чл. 137б от ЗВД със собствениците на животновъдни обекти за отглеждане на еднокопитни.

2. Уведомяват незабавно официалния ветеринарен лекар и началник отдела по „Здравеопазване на животните“ при установяване на клинични признаци сходни с тези на инфекциозна анемия по конете.

3. Вземат и изпращат проби за лабораторно изследване при съмнение за инфекциозна анемия по конете.

4. Вземат проби за лабораторно изследване при извършване на вътреобщностна търговия и износ на коне, предназначени за незабавно клане, доотглеждане и разплод.

5. Въвеждат в системата ВетИС номерата на идентификационните транспондери на еднокопитните, от които са взети и изпратени проби за изследване.

6. Нанасят в паспорта на еднокопитното резултата от изследването за инфекциозна анемия.

7. Издават ветеринарномедицински свидетелства за придвижване и транспортиране на еднокопитни животни от и към животновъдни обекти, пазари и изложби.

XI. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СОБСТВЕНИЦИТЕ И ПОЛЗВАТЕЛИТЕ НА ЖИВОТНОВЪДНИ ОБЕКТИ

1. Идентифицират конете, съгласно сроковете посочени в Регламент 262/2015.

2. Осигуряват всички необходими мерки за биосигурност в животновъдния обект.

3. Осигуряват изолиране и карантиниране за период от 30 дни на закупените от тях коне.

4. Изолират незабавно, животните, за които има съмнение за заболяване от инфекциозна анемия.

5. Уведомяват незабавно регистрирани и официалния ветеринарен лекар за предприемане на мерки и поставяне на диагноза при съмнение за заболяване.

6. Извършват механично почистване, дезинфекция и дезинсекция при констатиране на заболяването.

7. Уведомяват регистрирания ветеринарен лекар обслежващ обекта за издаване на ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване и транспортиране на еднокопитни животни от обекта.

XII. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛАБОРАТОРИИТЕ

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА
ХРАНИТЕ**

**СТАНДАРТНА ОПЕРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ЗА
НАДЗОР, КОНТРОЛ И ЛИКВИДИРАНЕ НА
БОЛЕСТТА ИНФЕКЦИОЗНА АНЕМИЯ ПО
КОНЕТЕ**

Код: СОП-ЗХОЖ 20
Версия: 01
Страница: 6 от 6

1. Лабораторните изследвания за инфекциозна анемия се извършват в лабораторията по „Екзотични и особено опасни инфекции“, гр. София, кв. „Връбница”, бул. ”Ломско шосе” № 190.
2. Поддържат дианостична готовност за изследване на проби за инфекциозна анемия.
3. Изследват пробите за инфекциозна анемия, съгласно изискванията на Ръководството за диагностични тестове и ваксини на Световната организация по здравеопазване на животните.
4. Въвеждат в системата VetИС резултатите от изследванията за инфекциозна анемия.
5. Писмено уведомяват директора на съответната ОДБХ и дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ при положителни резултати от изследването на проби за инфекциозна анемия.

XIII. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИНСПЕКТОРИТЕ ИЗВЪРШВАЩИ ГРАНИЧЕН КОНТРОЛ

1. Извършват физическа и документална проверка на пратката еднокопитни предназначени за износ и внос.
2. Извършват проверка на паспорта на еднокопитното, предназначено за незабавно клане, доотглеждане и разплод, и за нанесени резултати от изследване за инфекциозна анемия в паспорта.
3. Допускат внос на еднокопитни, произхождащи от разрешени трети страни включени в Списъка на Регламент 2010/206/ЕС относно разрешени за внос в Европейския съюз на живи животни, продукти от тях, странични животински продукти и зародишни продукти.

XIV. РЕГИСТЪР НА ВЕРСИИТЕ

Дата на издаване	Версия	Променени страници №	Вид на промяната
24.04.2017	01	-	